

Tabuľka 2 – Časové rozloženie dialógu (v sekundách)

fáza	I	II	III	IV	V/VI	VII/VIII	spolu	%
H	–	–	–	255	–	1	256	55,6
V	2	1	–	119	3	1	126	27,4
M	4	2	3	37	7	2	55	12
O	2	–	–	21	–	–	23	5
			432	10			460	100
spolu	8	3	3	423 ⁺	9 ⁺	4		450 ⁺

Pozn.:

⁺ – výsledný čas po odrátaní simultánnej reči (t. j. spolu 10 s, t. j. 2.2 %)

V nasledujúcej časti si všimneme isté interakčné javy príznačné pre dialóg viacerých účastníkov (polyológ), akými sú simultánne rozprávanie, prerušovanie a ticho v dialógu. Vo všeobecnosti v našom kultúrnom prostredí panuje názor, že týmto javom („skákanie do reči“) sa treba sa vyhýbať ako prejavom verbálnej agresivity a netolerantnosti. V prostredí hovorených prejavov, do istej miery riadených, ktorým ale je v konkrétnom priebehu ponechaná istá miera spontánnosti, sú však prejavom spolupráce, spoločnej snahy dopracovať sa k interpersonálnemu zmyslu, obojstrannej potreby uspokojiť komunikačné potreby. V našom dialógu sa však vyskytujú v pomerne malej miere (pravdepodobne aj vďaka tomu, že snahou rozhlasového kolektívu je dosiahnuť čo „najčistejší“ produkt, pokiaľ ide o kvalitu signálu a zrozumiteľnosť reči účastníkov).

Simultánne rozprávanie

Ide o prípady, keď účastníci (v našom dialógu najviac dvaja) hovoria naraz. Prípady simultánnej reči (10 prípadov, t. j. 2,2 % celkového času dialógu) boli zaznamenané iba vo fázach IV (9) a V/VI (1). Možno ich rozdeliť do týchto typov:

A. V rámci jednej repliky (6 prípadov) ide o vstup jedného účastníka do repliky iného účastníka, ktorá sa tým neprerušuje:

hovorí/vstupuje:	M/V	H/M	V/M
počet	3	2	1

Príklad č. 1:

rep.	11	M	.hh áno generálny riaditeľ	Slovnaftu je naším hosťom.
	12	V		generálny riaditeľ

B. Na hranici replík (4 prípady):

1. Jeden účastník repliku skončí (M), no nenominuje žiadneho z účastníkov, ktorí sa o novú repliku uchádzajú, „súperia“ (2 prípady), pričom a) v jednom prípade v dialógu pokračuje svojou replikou V (ale až po pauze) a b) v druhom pokračuje M:

a) Príklad č. 2:

rep. 38 H určíte eh pochybujem? ja tvrdím že pochybujem? že by ich odmietli=

40 V =() určíte.

41 M =mhm?

42 V + určíte.

b) Príklad č. 3:

55 H ...aby sme zaviedli .h vami požadovaný predaj benzínu.

56 V .hh (no)

57 M takže aspoň taký prísľub máte.

2. V dvoch prípadoch dochádza k „presahu“ – záver (formálne aj obsahovo úplnej) repliky jedného účastníka je prekrytý replikou iného účastníka:

hovorí H M

presahuje M H

Príklad č. 4:

rep. 21 V =áno.áno. áno.

22 H áno. áno.=

Všeobecne platí, že je snaha vyhnúť sa prípadom simultánneho rozprávania alebo presahu, prípadne ich trvanie minimalizovať, aby nedošlo k zhoršeniu kvality zvukového signálu, ktorý je pri tomto type média výlučným nosičom správy.

Pauzy

Pri transkribovaní autentických rozhovorov všeobecne rozlišujeme tri druhy páuz – krátke stredné a dlhé (v transkripcii ich vyznačujeme znakmi +, ++ a +++). V analyzovanom dialógu sme zaznamenali iba krátke a stredné pauzy, ktoré reprezentujú 5,1 % celkového času. Rozlišujeme tieto výskyty páuz:

A. technická (1 prípad) – vznikla pri nadväzovaní technického kontaktu moderátorom, je to vlastne prázdna replika volajúccho, ktorý nereaguje na výzvu moderátora začať kontakt:

Príklad č. 5:

rep.	1	M	.hh máme signál? že máme prvý telefonát? dobrý večer?
	2	V	((ticho))